

Kommunikationsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning som kompletterar den europeiska mediefrihetsförordningen

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning som kompletterar den europeiska mediefrihetsförordningen (RP 32/2025 rd): Ärendet har remitterats till kommunikationsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Roosa Patrakka, kommunikationsministeriet
- specialsakkunnig Eero Salojärvi, kommunikationsministeriet
- ledande expert Petri Makkonen, Transport- och kommunikationsverket
- docent Heikki Hellman, Tammerfors universitet
- medieregleringschef Janne Holopainen, Rundradion Ab
- chef för samhällsrelationer Johanna Tuuri, Rundradion Ab
- chef för samhällskontakter Suvi Aherto, MTV Ab
- direktör för kommunikation och samhällsrelationer Marcus Wiklund, Sanoma Media Finland Oy
- branschdirektör Ismo Huhtanen, Medieförbundet rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- finansministeriet
- undervisnings- och kulturministeriet
- Konkurrens- och konsumentverket
- Päätoimittajien yhdistys-Chefredaktörernas förening r.y.
- RadioMedia rf
- Finlands Journalistförbund rf
- Finlands Kommunförbund.

Inget yttrande av

- justitieministeriet.

Betänkande KoUB 10/2025 rd

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det stiftas en ny lag om tillsyn över mediemarknaden genom vilken det utfärdas kompletterande nationella bestämmelser som hänför sig till den europeiska mediefrihetsförordningen.

Enligt förslaget ska Transport- och kommunikationsverket bedöma konsekvenserna av företagsförvärv på mediemarknaden för mediepluralismen och för det redaktionella oberoendet. I propositionen föreslås det att bedömningar ska göras i fråga om sådana företagsförvärv som sker på mediemarknaden och som överskrider tröskeln för anmälan om företagsförvärv enligt konkurrenslagen. Enligt de föreslagna bestämmelserna ska Transport- och kommunikationsverket också sköta de övriga tillsynsuppgifter som hänför sig till mediemarknaden och som avses i den europeiska mediefrihetsförordningen. Det är fråga om nya myndighetsuppgifter.

I lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation föreslås en ändring genom vilken förfarandet för överföring av programkoncession samordnas med bedömningen av konsekvenserna av företagsförvärv på mediemarknaden.

Därtill föreslås det att en informativ hänvisning till den europeiska mediefrihetsförordningen fogas till lagen om yttrandefrihet i masskommunikation och till rättegångsbalken.

Lagarna avses träda i kraft den 8 augusti 2025.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

(1) Utskottet anser att målen för den europeiska mediefrihetsförordningen pekar i rätt riktning. Medietjänsternas mångfald och oberoende inom EU bör tryggas och skyddet av mediernas mångfald och oberoende bör stärkas. Enligt utredning är det bra att förslaget till lagstiftning som kompletterar den europeiska mediefrihetsförordningen baserar sig på principen om minimireglering och försöker undvika att den nya EU-regleringen medför administrativa börd och kostnader för den inhemska mediebranschen.

Bedömning av de konsekvenser som företagsförvärv på mediemarknaden har för mediernas mångfald

(2) Sakkunniga understödde propositionens princip om att den nationella konkurrensmyndigheten, Konkurrens- och konsumentverket, fortsatt ska ha ledningsansvaret vid företagsförvärv inom mediebranschen. Det har ansetts vara viktigt att medlemsstaternas skyldighet enligt artikel 22 i mediefrihetsförordningen att bedöma konsekvenserna av koncentrationer på mediemarknaden hålls åtskild från bedömningar enligt EU:s konkurrenslagstiftning och den nationella konkurrenslagstiftningen, såsom bedömningar enligt reglerna för tillsyn över företagskoncentrationer.

(3) Sakkunniga har också ansett att omsättningsgränsen för anmälan om företagsförvärv inom mediebranschen enligt 2 § i lagförslag 1 är för hög, vilket innebär att en betydande del av företagsförvärven inom branschen inte omfattas av tillsynen. Det har föreslagits att Transport- och

Betänkande KoUB 10/2025 rd

kommunikationsverket ska ges rätt att bedöma också företagsförvärv där parternas omsättning är betydligt lägre än i konkurrenslagen (948/2011). Å andra sidan har sakkunniga ansett att den skyldighet att bedöma förvärv som Transport- och kommunikationsverket åläggs enligt propositionen endast ska gälla sådana företagsförvärv inom mediebranschen som uppfyller konkurrenslagens omsättningsgränser för tillsynen över företagsförvärv. Det har ansetts viktigt att Finland inte får ytterligare nationell reglering som kan öka konsolideringskostnaderna inom mediebranschen.

(4) Det har framhållits för utskottet att strängare hinder för konsolidering än vad som följer av den allmänna konkurrensrätten snarare kunde minska än öka mångfalden i fråga om innehåll och innehållsutbud i Finland. Konsolideringen stöder enligt uppgift bevarandet av pluralismen i Finland. Utskottet anser det viktigt att Transport- och kommunikationsverkets bedömning inte påverkar behandlingen av företagsförvärv hos Konkurs- och konsumentverket eller godkännandet av företagsförvärv av behörig myndighet.

(5) Enligt uppgift är det ur såväl myndigheternas som företagens perspektiv mest ändamålsenligt att bedömningen av företagsförvärv enligt mediefrihetsförordningen knyts till omsättningsströklarna enligt konkurrenslagen. Ur företagens synvinkel medför förfarandet med så kallad övertagningsrätt osäkerhet och oförutsägbarhet i myndighetsbedömningen.

(6) En eventuell reglering som skulle utvidga Transport- och kommunikationsverkets befogenheter att bedöma effekterna av företagsförvärv bör bedömas bland annat med avseende på näringsfriheten enligt 18 § 1 mom. i grundlagen. Utskottet noterar också att ett förbud mot företagsförvärv är en exceptionell åtgärd som enligt konkurrenslagen beslutas av marknadsdomstolen på framställning av Konkurs- och konsumentverket. Om Transport- och kommunikationsverket därför skulle ges rätt att förbjuda företagsförvärv, bör förfarandereglererna för bedömning av företagsförvärv inom mediesektorn ses över och preciseras ytterligare. Dessutom bör det i bestämmelsen preciseras vilka villkor Transport- och kommunikationsverket kan ställa för ett företagsförvärv.

(7) Utskottet anser det viktigt att man eftersträvar en fungerande balans mellan konsolidering och mångfald. Därför betonar utskottet att effekterna av den nya regleringen bör följas noggrant och att åtgärder vid behov bör vidtas för att trygga både mångfalden i medielandskapet och den ekonomiska funktionsförmågan. Utskottet föreslår att riksdagen godkänner ett uttalande enligt vilket

statsrådet noga ska bevaka konsekvenserna av den nya regleringen och vid behov vidta åtgärder för att trygga både mångfalden i mediefältet och den ekonomiska funktionsförmågan. (Utskottets förslag till uttalande)

Nationell reglering och självreglering i fråga om redaktionellt oberoende

(8) Enligt uppgift är det bra att artikel 6.3 i mediefrihetsförordningen inte kräver någon ny reglering i Finland. Lagen om yttrandefrihet i masskommunikation (460/2003) och Journalistreglererna från Opinionsnämnden för massmedier har i sak ansetts innehålla de skyldigheter som mediefrihetsförordningen uppställer i fråga om de redaktionella beslutens oberoende.

Betänkande KoUB 10/2025 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunikationsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1—4 i proposition RP 32/2025 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner ett uttalande. (Utskottets förslag till uttalande)

Utskottets förslag till uttalande

1. *Riksdagen förutsätter att statsrådet noga bevakar konsekvenserna av den nya regleringen och vid behov vidtar åtgärder för att trygga både mångfalden i mediefältet och den ekonomiska funktionsförmågan.*

Helsingfors 5.6.2025

I den avgörande behandlingen deltog

vice ordförande Timo Furuholm vänst
medlem Pekka Aittakumpu saf
medlem Marko Asell sd
medlem Heikki Autto saml
medlem Seppo Eskelinen sd
medlem Petri Huru saf
medlem Aleksi Jäntti saml
medlem Vesa Kallio cent
medlem Marko Kilpi saml
medlem Sheikki Laakso saf
medlem Mats Löfström sv
medlem Jani Mäkelä saf
medlem Pinja Perholehto sd
ersättare Teemu Kinnari saml
ersättare Johan Kvarnström sd.

Sekreterare var

utskottsråd Mika Boedeker.